

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.306/2022/13.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Schmidt Péter, előadó bíró
Dr. Csák Zsolt, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2022. november 22.
Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt(ek): terhelt2 és társai
(terhelt1 IV. rendű terhelt)

Elsőfok: Mátészalkai Járásbíróság, 11.B.130/2018/48., ítélet, tárgyalás,
2019. május 30.
Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 2.Bf.445/2019/7., ítélet, tanácsülés,
2020. március 25.

Az indítvány előterjesztője: terhelt1 IV. rendű terhelt
Az indítvány iránya: a IV. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt terhelt2 és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt1 IV. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálván, a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.445/2019/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria elrendeli a terhelt1 IV. rendű terhelt által a bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt történő visszatérítését.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] I. A Mátészalkai Járásbíróság a 2019. május 30. napján kihirdetett 11.B.130/2018/48. számú ítéletében terhelt1 IV. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólágosan elkövetett csalás büntettében, mint bűnsegédet [2012. évi C. törvény (a

továbbiakban: Btk.) 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], folytatólagosan elkövetett csalás büntettének kísérletében, mint bűnsegédet [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], 19 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében, mint bűnsegédet (Btk. 345. §), 14 rendbeli közokirat-hamisítás büntettében, mint bűnsegédet [Btk. 342. § (1) bekezdés a) pont]. Ezért őt halmazati büntetésül 1 év szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 1 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztést annak esetleges végrehajtása esetén börtön fokozatban kell végrehajtani, továbbá, hogy ez esetben a IV. rendű terhelt feltételes szabadságra a szabadságvesztés kétharmad részének, de legkevesebb 3 hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható. Kötelezte a IV. rendű terheltet az I., II. és III. rendű terhelttel egyetemlegesen, hogy fizessen meg a magánfél magánfélnek 2.665.400 forint kártérítést, az államnak 159.900 forint illetéket. A magánfél ezt meghaladó polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította. Kötelezte továbbá a IV. rendű terheltet 189.500 forint bűnügyi költség megfizetésére.

[2] A Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2020. március 25. napján megtartott tanácsülésen meghozott 2.Bf.445/2019/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a IV. rendű terhelt vonatkozásában megváltoztatta. A tényállás 2., 3/a., 4., 6., 7/b., 8., 9/a., 9/b., 11/a., 11/b., 12/a., 12/c., 13., 14., 15/a., 16/a. és 16/c. pontjaiban írt cselekmények tekintetében megállapította, hogy azok minősülnek bűnsegédként folytatólagosan elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) pont]; míg a tényállás 3/b., 5., 11/c., 12/b., 12/c., 15., 16/b. pontjaiban írt cselekmények minősülnek bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette kísérletének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) pont]; továbbá a 19 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségét 2 rendbeli, folytatólagosan, bűnsegédként elkövetettnek (Btk. 345. §), a 14 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettét pedig 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetettnek [Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont] minősítette. Az I., II., III. és IV. rendű terhelteket kötelezte az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül egyetemlegesen a magánfél Zrt. magánfélnek 2.349.400 forint kártérítés és ennek 2008. január 27. napjától a kifizetésig járó törvényes kamata megfizetésére, illetve az államnak 140.965 forint illeték megfizetésére. Megállapította, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből a IV. rendű terhelt külön 224.000 forintot köteles megfizetni. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a IV. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta azzal, hogy a terhelt születési neve terhelt1. Kötelezte a IV. rendű terheltet a másodfokú eljárás során a kirendelt védő részére megállapított további 3.000 forint felkészülési díj megfizetésére.

[3] **II.** A jogerős ügydöntő határozattal szemben a IV. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Mátészalkai Járásbíróságon 2021. március 9. napján. Felülvizsgálati kérelmét a Be. 648. § a), b) pontjára, illetve 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára, valamint b) pont ba) alpontjára alapította. Indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján változtassa meg akként, hogy a vele szemben próbaidőre felfüggesztett 1 év szabadságvesztés büntetés helyett őt mentse fel, mivel a büntetés kiszabása törvénysértő, valamint a polgári jogi igény tekintetében az egyetemleges felelősségét szüntesse meg és állapítsa meg, hogy a polgári jogi igény elévült.

[4] Kifogásolta, hogy a Mátészalkai Járásbíróság az elsőfokú ítéletet rövidített indokolással foglalta írásba annak ellenére, hogy távollévő terhelttel szemben járt el, e körben az EBH 2015.B.23. számon közzétett határozatra hivatkozott. Előadta, hogy 2019. június hónapban kapta kézhez az ún. kisíteleket (az ítélet rendelkező részét), amely ellen fellebbezést nyújtott be.

[5] Sérelmezte továbbá, hogy a másodfokú eljárásban tanácsulást tartottak nyilvános ülés helyett annak ellenére, hogy ő nyilvános ülés tartását indítványozta. Utalt a BH 2018.40. számon és a BH 2016.274. számon közzétett döntésekre, mely szerint a másodfokú eljárásban tanácsulás tartása nyilvános ülés helyett, a jogosult által előterjesztett kérelem ellenére abszolút eljárási szabálysértés, így felülvizsgálati okot valósít meg abban az esetben is, ha azt ügyviteli mulasztás eredményezte. E körben előadta, hogy a törvényszék tájékoztatását 2019. december 20-án vette át azzal, hogy arra 8 napon belül észrevételeket tehet és a tárgyalás tartását kérheti. Határidőn belül önhibáján kívül nem tudta előterjeszteni a tárgyalás tartása iránti kérelmet, mert a törvényszék neki nem biztosított megfelelő időt és körülményeket a védelemre való felkészüléshez. Hivatkozott arra, hogy a fellebbezését követően 2020. január 19. napján már az írásba foglalt indokolt ítélet alapján újabb fellebbezést nyújtott be, amelyben kérte a tárgyalás tartását a Nyíregyházi Törvényszéktől, ennek ellenére a törvényszék 2020. március 25. napján tanácsulást tartott. Így a tárgyalás tartása iránti kérelme ellenére tartottak tanácsulást, ami abszolút eljárási szabálysértés, így felülvizsgálati okot valósít meg.

[6] Mindezek mellett hivatkozott arra, hogy a bíróság a jogerős ügydöntő határozatában anyagi jogszabálysértéssel állapította meg terhére az üzletszerű elkövetést, mert álláspontja szerint a tényállásból nem állapítható meg, hogy neki, mint bűnsegédnek a jogtalan haszonszerzésre irányuló célzata lett volna, ezen túlmenően neki a tényállásban megállapított cselekményekből semmiféle haszna nem származott, ugyanakkor az üzletszerűség, mint minősítő körülmény megkívánja a rendszeres haszonszerzésre való törekvést. Álláspontja szerint az üzletszerűség, mint minősítő körülmény téves megállapítása miatt a vele szemben kiszabott büntetés önmagában törvénysértő, mert a kiszabott büntetési tételkeretet megemeli, 3 évig terjedő helyett 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztésre. Kifejezetten sérelmezte, hogy a célzat és az ebből eredő egyenes szándék az ő vonatkozásában nem került kétséget kizáróan bizonyításra, ezért jogszabálysértő az üzletszerűség megállapítása, így a bűncselekmény minősítése és ezáltal a kiszabott büntetés meghatározása.

[7] A felülvizsgálati indítványában továbbá önállóan támadta a polgári jogi igény érdemi elbírálását. A IV. rendű terhelt e tekintetben részletesen indokolta, hogy álláspontja szerint a polgári jogi igény miért évült el és miért nem lehetett volna azt megállapítani.

[8] A felülvizsgálati indítvány önállóan hivatkozik arra, hogy az ügyben eljáró bíróságok nem vették figyelembe az időmúlás, mint enyhítő körülmény mellett a büntetőeljárás elhúzódását, vagyis azt, hogy a büntetőeljárás nem a terhelteknek felróható okból húzódott el.

[9] Emellett kifogásolta, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróság lényegében megalapozatlan tényállásra alapította az ítéletét, mivel az ügyben eljáró bíróságok nem tettek eleget a tényállás teljes körű felderítésére vonatkozó kötelezettségüknek, a feltárt tényállásból megalapozatlan jogszabálysértő következtetéseket vontak le. A másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú bíróság téves, megalapozatlan tényállását elfogadva hozta meg a helybenhagyó határozatát.

[10] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a Kúria a kártérítés, perköltség, illeték és bűnügyi költség megfizetésére kötelezéstől tekintszen el, mivel nem követett el bűncselekményt. Indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg, őt mentse fel és erre figyelemmel a polgári jogi igény tekintetében az egyetemleges megfizetésre történő kötelezést mellőzze, mert az elévült.

[11] A Legfőbb Ügyészség BF.941/2022/2. számú átiratában a IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát részben kizártnak, részben alaptalannak, ugyanakkor a jogerős ítélet felülvizsgálatát egyéb okból indokoltnak tartotta.

[12] A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy tévesen hivatkozott a terhelt az EBH 2015.B.23. számú eseti döntésre, mert az a büntetőeljárás egyik külön eljárására, az ún. távollétes eljárásra vonatkozik. A hivatkozott határozat meghozatalakor még a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény volt hatályban, e körben a törvény a jelenlegi büntetőeljárástól eltérően a 373. § (1) bekezdés III/a. pontja szerint feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértésként határozta meg azt az esetet, amikor a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan volt. A IV. rendű terhelttel szemben hozott elsőfokú ítélet meghozatalakor azonban már nem e törvény, hanem a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) volt hatályban, amely a 608. § (1) bekezdésében meghatározott, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések között a korábbi esetet nem tartalmazza, mert azt a Be. 609. § (2) bekezdés d) pontja a relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések között szabályozza. Az indokolási kötelezettség megsértése ezért, ahogy a Kúria azt a BH 2020.355. számon közzétett határozatában is megállapította, 2018. július 1. napja óta felülvizsgálati okot nem alapoz meg. A IV. rendű terhelt állításával szemben az elsőfokú bíróság az ítéletét nem rövidítetten indokolta, hiszen az a Be. 562. § (3) bekezdésében írt elemeket tartalmazza, emellett az elsőfokú bíróság nem a Be. külön eljárásra vonatkozó szabályai szerint járt el a IV. rendű terhelt tekintetében, hanem az általános szabályok szerint. A IV. rendű terhelt a 2014. november 20. napján megtartott tárgyaláson a bíróság előtt úgy nyilatkozott, hogy a tárgyaláson való jelenlét jogáról lemond, védővel rendelkezik, akit kézbesítési megbízottként is meghatalmazott. Mindezzel a IV. rendű terhelt tudomásul vette azt, hogy jelenléte nélkül a tárgyalás megtartható és a bíróság az iratokat a védőjének kézbesíti. A kézbesítési megbízotti meghatalmazást a IV. rendű terhelt jelenlévő védője elfogadta, így a bíróság megállapította, hogy a IV. rendű terhelt a Be. 430. §-ában írt feltételek mellett mondott le a tárgyaláson való jelenlét jogáról. Ez volt az oka annak, hogy a bíróság a IV. rendű terhelt részére a védőjén keresztül kézbesítette az ítélet rendelkező részét a Be. 549. § (4) bekezdése alapján. A Legfőbb Ügyészség kifejtette: arra figyelemmel, hogy a jelenlét jogáról a IV. rendű terhelt a Be. rendelkezései szerint szabályszerűen mondott le, az elsőfokú eljárásban a továbbiakban a tárgyaláson a jelenléte nem volt kötelező, így távolléte okán a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti eljárási szabálysértés sem valósult meg.

[13] A másodfokú bíróság által tartott tanácsüléssel kapcsolatban a felülvizsgálati indítványban kifejtettekre reagálva, a Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra, hogy a Nyíregyházi Törvényszék a 2020. március 25. napjára kitűzött tanácsülésről a IV. rendű terheltet és védőjét is szabályszerűen értesítette, amely értesítés tartalmazta azt is, hogy a terhelt és védője a kézbesítéstől számított 8 napon belül az ügy nyilvános ülésen vagy tárgyaláson való elbírálását kérheti. Az értesítést a IV. rendű terhelt részére 2019. december 23. napján, míg a védő részére 2019. december 19. napján szabályosan kézbesítették. A felülvizsgálati indítvány által sem vitatottan, a IV. rendű terhelt csupán a 2020. január 21. napján kelt beadványában kérte tárgyalás tartását. A Legfőbb Ügyészség kifejtette, a Be. 598. § (5) bekezdése alapján azonban a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzése iránti indítvány előterjesztésére nyitva álló 8 napos határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye, ilyen esetben tehát – ahogy az a BH 2018.111. számon közzétett határozatban is kifejtésre került – feltétlen hatályú eljárási szabálysértés nem valósult meg.

[14] A Legfőbb Ügyészség a tényállás megalapozottságával kapcsolatos érvek tekintetében előadta, hogy a Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozatok által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő

értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Erre figyelemmel a felülvizsgálati indítványnak az ítélet megalapozatlanságára, a bizonyítottság hiányára vonatkozó okfejtése érdemben nem vizsgálható.

[15] A Legfőbb Ügyészség a csalás törvényi tényállásához kapcsolódó tudattartalom, a célzat és ehhez kapcsolódóan az egyenes szándék megállapíthatósága tekintetében kifejtette, hogy az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, tudati tények is lehetnek. E körben hivatkozott a BH 2005.167. számon közzétett döntésre. A tudattartalom ténybeli megállapítása lehet a tényállás része, ahogy az a BH 2011.3. számon közzétett határozatban is kifejtésre került. Az ítélet indokolása 38. oldalának 3. bekezdésében írt tudati ténymegállapítás szerint a pénzügyintézet megtévesztésére irányuló szándékot a IV. rendű terhelt tudata is átfogta. Erre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány az irányadó tényekkel ellentétesen hivatkozik arra, hogy nem állt szándékában a bűncselekmény elkövetése. A IV. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy a 24 részcselekmény egyikében sem a hitelkérelmen feltüntetett személy jelent meg előtte, hanem kizárólag az I., II. és III. rendű terheltek egyike, akik minden esetben mások nevében, azok irataival igényelték áruhitelt. A IV. rendű terhelt tisztában volt a szabályos ügymenettel is, hiszen a munkakörébe tartozott az áruhitel igénylésével kapcsolatos hitelügyintézés. Ekként tisztában volt azzal, hogy a pénzügyintézetek valójában olyan személyek javára fogják meghitelezni az árut, akik nem azonosak a hitelígénnyelőkkel. Ezzel a IV. rendű terhelt a pénzügyintézetek megtévesztéséhez segítséget nyújtott, e cselekmény pedig más terheltek, az I., II. és III. rendű terheltek jogtalan haszonszerzését célozta. A Legfőbb Ügyészség a 3/2011. Büntető jogegységi határozat I. pontjára hivatkozott, mely szerint a részes bűncselekményének rendbelisége és minősítése a tettesi alapcselekményekhez igazodik; így arra tekintettel, hogy 2007 decembere és 2008 januárja között 2 hónapon keresztül az I., II. és III. rendű terheltek számtalan, hitelre vágyó személyt tévesztettek meg azért, hogy adataikat, okmányait megszerezzék, és ezekkel a IV. rendű terhelt által vezetett üzletben 24 alkalommal igényelték áruhitelt, a rendszeres haszonszerzésre törekvés tetten érhető. A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy ez alapján az I., II. és III. rendű terheltek esetében az üzletszerűség megállapítható és ezért a bűnsegéd cselekménye a tettesi minősítéshez igazodva üzletszerűen elkövetettnek minősül, e tekintetben irreleváns, hogy a bűnsegéd ezáltal anyagi haszonhoz jutott-e vagy sem. Hivatkozott egyben az EBH 2007.1678. számon közzétett döntésre is, mely szerint az üzletszerűség feltételeként megkívánt rendszeres haszonszerzésre törekvés más személy vagyoni gyarapodása érdekében elkövetett cselekmények esetében is megállapítható.

[16] Az üzletszerűséggel kapcsolatosan kifejtettek körében utalt arra, hogy a kiszabott büntetés és az alkalmazott intézkedés felülvizsgálatának csak akkor van helye, ha az törvénysértő minősítés eredménye, vagy annak neme és mértéke a Btk. valamely más, mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik. A Legfőbb Ügyészség szerint erre figyelemmel nem vizsgálható az sem, hogy a bíróságok a büntetés kiszabása során az enyhítő és súlyosító körülményeket miként vették figyelembe (BH 2019.158.), azaz jelen ügyben az eljárás elhúzódásának figyelembevétele vagy annak mellőzése a büntetés kiszabása körében felülvizsgálat tárgyát nem képezheti.

[17] A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy a Be. 650. § (3) bekezdése szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozatának kizárólag a polgári jogi igény kérdésében hozott rendelkezése ellen felülvizsgálatnak a Pp. (a polgári perrendtartásról szóló törvény) szabályai szerint van helye. A Kúria a Bfv.218/2021/16. számú határozata {51}-{52} bekezdésére hivatkozva kifejtette, ez abban az esetben is irányadó, ha ugyan a felülvizsgálati eljárást a Be.-ben meghatározott okokból kezdeményezték, de azok nem eredményezték a büntetőjogi

főkérdésben hozott rendelkezések megváltoztatását, illetve hatályon kívül helyezését, így kizárólag a polgári jogi igényről kellene csak a büntetőeljárás felülvizsgálatban dönteni. Ezen túlmenően a Kúria a Bfv.300/2021/8. számú határozat {111} bekezdésében kifejtette, hogy kártérítésként megítélt polgári jogi igény tekintetében is kizárólag a Be. rendelkezései határozzák meg a felülvizsgálat lehetséges okait. Ha a bűnösség megállapítása törvényes, és azért azzal összefüggésben a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést ért kifogások sem alaposak, akkor a büntetőeljárásban azok alapján felülvizsgálatra nem kerülhet sor. A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint erre figyelemmel – mivel a büntetőjogi főkérdések körében felülvizsgálati ok nem állapítható meg – önmagában a polgári jogi igény elévülése nem vizsgálható a Be. szerinti felülvizsgálati eljárásban.

[18] A felülvizsgálati indítványban foglaltakat mindezek miatt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[19] A Legfőbb Ügyészség ugyanakkor a Be. 649. § (2) bekezdésében írt egyéb, a Be. 656. § (3) bekezdése szerint hivatalból is vizsgálendő eljárási szabálysértések körében felülvizsgálati okot észlelt. E körben kifejtette, hogy a másodfokú bíróság az ügydöntő határozatát a 2020. március 25. napján megtartott tanácsülésen hozta meg. A törvényszék az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak találta, mivel „az kisebb részben hiányos, illetőleg pontatlan” volt, így azt az ítéletének 4. oldalától az 5. oldal 2. bekezdéséig bezárólag kiegészítette, helyesbítette. A Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra, hogy ugyan a 2020. március 31. napjától hatályos 74/2020.(III. 31.) Korm. rendelet lehetővé tette az ügy tanácsülésen történő elintézését akkor is, ha az elsőfokú ítélet megalapozatlan volt, azonban a jogszabály a másodfokú ítélet meghozatalakor még nem volt hatályban. A másodfokú ítélet meghozatalakor hatályos Be. 598. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság tanácsülésen határoz akkor is, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag az 583. § (3) bekezdés a) vagy c) pontján alapszik, és nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozza. A Be. 599. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el, vagy tárgyalást kell tartani. A Be. 599. § (2) bekezdésének a) pontja szerint a másodfokú bíróság a nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlansága esetén megállapíthatja a hiánytalan, illetve a helyes tényállást, ha az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés útján lehetséges. A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a hivatkozott jogszabályi rendelkezések egybevetése alapján az állapítható meg, hogy a másodfokú ítélet meghozatalakor a tényállás megalapozatlansága tanácsülésen nem volt kiküszöbölhető, arra kizárólag nyilvános ülésen kerülhetett sor. Arra figyelemmel, hogy a jelen ügyben a védelem a IV. rendű terhelt esetében részben a Be. 44. § a) pontja, részben a Be. 430. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kézbesítési feladatok ellátása okán kötelező volt, a másodfokú bíróságnak a tényállást csak olyan eljárási cselekményen, nyilvános ülésen lett volna lehetősége kiegészíteni vagy helyesbíteni, amelyen a védő részvétele kötelező lett volna. A védelem kötelező részvételét igénylő eljárási forma megtartását a másodfokú bíróság elmulasztotta. A Legfőbb Ügyészség az álláspontja alátámasztására hivatkozott a Kúria Bfv.II.1199/2013/10. számú végzésére, amely szerint, ha a másodfokú bíróság még a kötelezően megszabott nyilvános ülést sem tartva a felülbírálatot tilalmazott módon tanácsülésen végzi el, eljárása ugyancsak feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést valósít meg. A megalapozatlanságnak nyilvános ülés helyett törvénysértően tanácsülésen történő kiküszöbölése így egy tekintet alá esik azzal, amikor a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján a tárgyalást vagy a nyilvános ülést olyan személy távollétében tartják meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[20] Mindezekre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a Be. 663. § (2) bekezdése alapján a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.445/2019/7. számú ítéletét terhelte IV. rendű terhelte tekintetében helyezze hatályon kívül és a Nyíregyházi Törvényszéket utasítsa új másodfokú eljárás lefolytatására.

[21] A IV. rendű terhelte a Legfőbb Ügyészség indítványára észrevételeket tett, melyben a tárgyalás tartására irányuló kérelmével kapcsolatosan a Be. 3. § (4) bekezdésére hivatkozott a tekintetben, hogy a törvényszék nem biztosított megfelelő időt és körülményeket a védelemre való felkészüléshez. A felülvizsgálati indítványával egyezően fenntartotta, hogy az ítéleti tényállásban tárgyi tévedések vannak, vitatta továbbra is az üzletszerűség, illetőleg a célzat és egyenes szándék az ő, mint bűnsegéd tekintetében fennálló megállapíthatóságát. Kifejtette, hogy a halmazatot tévesen állapították meg, mert annak ellenére, hogy több sértett volt, a cselekmények elkövetési magatartása folytatólagos jellegű. Továbbra is fenntartotta a polgári jogi igény elévülésével kapcsolatos érvelését. Hivatkozott továbbá arra, hogy az Alkotmánybíróság 2/2017. (II.10.) AB határozatára figyelemmel a bíróságnak az ítélet indokolásában rövidített indokolás esetén is részleteznie kell a büntetőeljárás elhúzódására tekintettel a terheltnak nyújtott kedvezményt. Egyebekben indítványát változatlanul fenntartotta.

[22] **III.** A IV. rendű terhelte felülvizsgálati indítványa részben törvényben kizárt, részben alaptalan, míg a felülvizsgálat a Legfőbb Ügyészség által megjelölt okból alapos.

[23] A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) XC. Fejezetében szabályozott felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, annak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen kizárólag a Be. 648. §-ában meghatározott, a Be. 649. §-ában kifejtett okból van helye. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

[24] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályának megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályának megsértésével állapította meg a terhelte bűnösségét.

[25] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint ugyancsak a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt terjeszthető elő felülvizsgálati indítvány, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[26] A Be. a felülvizsgálat korlátai között a 650. § (2) bekezdésében kimondja, a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Erre figyelemmel rendelkezik úgy a Be. 659. § (1) bekezdése, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Mindennek az az oka, hogy a felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat a jogerős ügydöntő határozat egyes súlyos jogi, és nem ténybeli – a tényállás megalapozottságát érintő – hiányosságainak orvoslására szolgál. A felülvizsgálati eljárásban ezért a jogerős ügydöntő határozatban megállapított történeti tényállás, annak részei, valamint mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett – a bizonyítási eljárás lefolytatása, az egyes bizonyítékok értékelése, mérlegelése – támadhatatlan, a felülvizsgálatot a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás alapján kell elvégezni. A jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálatban nem támadható tényállásához tartoznak mindazok a fizikai jellegű külső történések és az ún. belső történések, tudati tények is, amelyeket a bíróság az ítéletében megállapít (BH 2005.167.). A tudattartalom ténybeli megállapítása a tényállás része, a tényállás részeként megállapított tudati tények pedig felülvizsgálati eljárásban nem vitathatók (BH 2011.3.II.).

[27] A Be. 651. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel saját javára a terhelt, a 652. § (4) bekezdésére tekintettel határidő nélkül terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt.

[28] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a IV. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítvány arra jogosulttól származott.

[29] A Be. 650. § (3) bekezdése a felülvizsgálat korlátai között szabályozza, hogy a bíróság jogerős ügydöntő határozatának kizárólag a polgári jogi igény, vagy a szülői felügyeleti jog kérdésében hozott rendelkezése ellen a polgári perrendtartásról szóló törvény szabályai szerint van helye felülvizsgálatnak. Ahogyan arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan hivatkozott, ez abban az esetben is irányadó, ha ugyan a felülvizsgálati eljárást a Be.-ben meghatározott okból kezdeményezték, de azok nem eredményezték a büntetőjogi főkérdésben hozott rendelkezések megváltoztatását, illetve hatályon kívül helyezését, így kizárólag a polgári jogi igényről kellene csak a büntetőeljárás törvény szerint lefolytatott felülvizsgálatban dönten (Kúria Bfv.218/2021/16. számú határozat {51}-{52} bekezdés). A kártérítésként megítélt polgári jogi igény tekintetében is kizárólag a Be. rendelkezései határozzák meg a felülvizsgálat lehetséges okait. Ha a bűnösség megállapítása törvényes, és ezért azzal összefüggésben a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést ért kifogások sem alaposak, akkor a büntetőeljárásban azok alapján felülvizsgálatra nem kerülhet sor (Kúria Bfv.300/2021/8. számú határozat {111} bekezdés). A polgári jogi igény elévülése ezért felülvizsgálati eljárásban kizárólag akkor vizsgálható, ha a büntetőjogi főkérdések körében fennálló felülvizsgálati ok miatt kezdeményezték az eljárást, és a felülvizsgálati ok alaposnak bizonyul.

[30] A Be. 652. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját.

[31] A Be. 659. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványt – a jelen ügyben nem releváns kivétellel – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

[32] A Be. 659. § (5) bekezdése kimondja, a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. A Kúria ugyanakkor a Be. 659. § (6) bekezdésére figyelemmel, a megtámadott határozatot a 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[33] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja értelmében eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint feltétlen hatályon kívül helyezési ok, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[34] A Kúria mindezen rendelkezéseket figyelembe véve a IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát az indítványban megjelölt okból és indokok alapján bírálta el, melynek során megállapította, hogy az az eljárási szabálysértést kifogásoló, valamint a tényállást támadó részében, valamint a büntetőjogi főkérdéseket érintő okainak alaptalansága miatt a polgári jogi igény elévülésére vonatkozó részében törvényben kizárt, míg a csalás büntette tekintetében a büntetőjogi felelősséget vitató, továbbá az üzletszerűség mint minősítő körülmény megállapítását sérelmező részében alaptalan.

[35] A Kúria teljes mértékben egyetértett a Legfőbb Ügyészség indítványában foglaltakkal, az indokolás hiánytalanságára figyelemmel azok helyes indokait nem kívánja megismételni, azokat csak az alábbiakkal egészíti ki.

[36] A IV. terhelt a felülvizsgálati indítványában sérelmezte, hogy az alapügyben elsőfokon eljáró bíróság az ítéletét nem teljeskörűen indokolta, továbbá a másodfokú bíróság az általa előterjesztett indítvány ellenére nem nyilvános ülésen járt el. Kifogásolta továbbá, hogy az eljárás során a védekezéshez való joga is sérelmet szenvedett.

[37] A Be. 649. § (2) bekezdése kimerítő jelleggel felsorolja a felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértéseket. Így az ezeken kívüli eljárási szabálysértésekre alapított felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt és ezért azt a Kúriának el kell utasítania.

[38] A terhelt sérelmezte, hogy a bíróság az indokolási kötelezettségének nem tett eleget.

[39] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel az indokolási kötelezettség elmulasztása azonban csak abban az esetben felülvizsgálati ok, ha a jogerős ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes. Ez az eljárási szabálysértés kizárólag akkor állapítható meg, ha az ellentét az ún. büntetőjogi főkérdések – tehát a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása – tekintetében áll fenn a határozat indokolása és a rendelkező része között. Ilyet az indítvány előterjesztője sem állított és a Kúria sem észlelt. Így a felülvizsgálati indítvány e részében törvényben kizárt.

[40] A teljesség érdekében a Kúria utal arra, hogy az alapügyben a bíróságok az eljárásukat nem a Be. CI. fejezetében szabályozott eljárás távollévő terhelttel szemben külön eljárás szabályai szerint folytatta le, hanem a IV. rendű terhelt a Be. 430. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően lemondott a tárgyaláson való részvétel jogáról és e nyilatkozatot a Be. 430. § (4)-(7) bekezdésben foglaltak ismeretében tette meg. Így a Be. CI. fejezetében írt eljárási szabályok alkalmazására nem kerülhetett sor az alapügyben.

[41] A IV. rendű terhelt sérelmezte, hogy az ezirányú indítványa ellenére a másodfokú bíróság nem nyilvános ülésen járt el. A Be. 598. § (5) bekezdése értelmében – ha a tanács elnöke a Be. 598. § (2) bekezdése alapján az ügyben nem tűzött ki nyilvános ülést vagy tárgyalást, akkor jogosult a terhelt (is) a Be. 598. § (4) bekezdésében meghatározott határidő alatt – azaz az erre vonatkozó tájékoztatás kézbesítésétől számított 8 napon belül – nyilvános ülés, vagy tárgyalás kitűzését indítványozni. A terhelt – mint ahogy arra a Legfőbb Ügyészség is hivatkozott átiratában – 2019. december 19. napján vette át a tájékoztatást és a 2020. január 21. napján kelt beadványában – azaz a törvényben előírt határidőn túl – indítványozta nyilvános ülés tartását. A Be. 598. § (5) bekezdés 2. mondata értelmében a határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye. Így a másodfokú bíróság a terhelt által sérelmezett eljárási szabálysértést nem vétett.

[42] A IV. rendű terhelt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) pontja alapján kifogásolta a büntetőjogi felelőssége törvénysértő megállapítását csalás büntetettében.

[43] A Btk. 373. § (1) bekezdése szerinti csalást az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mászt tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz. Az elkövetők közül a tettes az, aki a törvényi tényállást megvalósítja, míg a bűnsegéd az, aki a bűncselekmény elkövetéséhez másnak szándékosan segítséget nyújt. Így a csalás bűncselekményének elkövetéséhez segítséget nyújtó bűnsegéd tudatának azt kell átfognia, hogy a csalás törvényi tényállását megvalósító személy részére nyújt segítséget, e körben a célzatnak, így az egyenes szándéknak a tettes tekintetében kell megvalósulnia, a bűnsegéd esetében az eshetőleges szándék is elegendő a bűnösség megállapításához.

[44] A felülvizsgálati eljárásban – mint ahogy azt a Kúria már kifejtette – a jogerős ítéletben megállapított tényállás irányadó, melyhez tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált

bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2006.392.). Ez alapján az ítéleti tényállás részét képezik az elsőfokú ítélet 38. oldal 2. és 3. bekezdésében rögzített tények is.

[45] A jogtalan haszonszerzés célzata a jogerős ítélet tényállása alapján az I., II. és III. rendű terheltek tekintetében megállapítható, az ítélet pedig a támadhatatlan tényállás részeként rögzíti azt, hogy a pénzügyintézet megtévesztésére irányuló szándékot a IV. rendű terhelt tudata is átfogta (elsőfokú ítélet indokolás 38. oldal 2. és 3. bekezdés). Az elsőfokú bíróság az ítéletében rögzítette, hogy a IV. rendű vádlott a bűncselekmények alapját képező cselekmények számára figyelemmel észlelte, hogy az áruhitel kérelmekben szereplő személyek nevében, azok fénymásolt irataival kizárólag az I., II. vagy III. rendű terhelt jelent meg, A más személy nevében, annak adatainak felhasználásával történő hiteligénylés pedig nem szabályos, ezzel a IV. rendű terhelt – akinek a hitelügyintézés a munkájához tartozott – tisztában volt. Az ilyen módon történő hiteligénylésből pedig következik a pénzügyintézet megtévesztésére irányuló szándék, amit a IV. rendű terhelt tudata is átfogott. A IV. rendű terhelt, mint bűnsegéd tekintetében nem volt szükséges a bűncselekmény és a büntetőjogi felelősség megvalósulása szempontjából az, hogy a jogtalan haszonszerzési célzat az ő személyében jelentkezzen, elegendő volt az, hogy tudata átfogta, olyan személyeknek nyújt segítséget, akik jogtalan haszonszerzési céllal más tévedésbe ejtésével kár okozására törekcszenek, és ezen kár okozásába belenyugodott. Így a IV. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása a bűnsegédként elkövetett vagyon elleni bűncselekmények vonatkozásában törvényes.

[46] A IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa a jogerős ítéletben megállapított tényállás megalapozatlanságára vonatkozó részében a törvényben kizárt, mivel a felülvizsgálat nem a jogerős ítélet ténybeli, hanem a jogi hibáinak orvoslására szolgáló rendkívüli jogorvoslat.

[47] A terhelt a Btk. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati ok alapján sérelmezte a csalás büntette tekintetében az üzletszerűség mint minősítő körülmény megállapítását.

[48] A Btk. 459. § 28. pontja szerint üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik. A Legfőbb Ügyészség indítványában helytállóan fejtette ki, hogy a jogtalan haszonszerzési célzat mellett a rendszeres haszonszerzésre történő törekvés, mint az üzletszerűség megállapíthatóságának feltétele tekintetében ugyancsak elegendő az, ha ez a tettesek vonatkozásában fennáll, mivel a bűnsegéd büntetőjogi felelőssége, amennyiben tudata átfogta azt, hogy milyen cselekményhez nyújt segítséget, a tettes cselekményének minősítéséhez igazodik.

[49] A Kúria rámutat arra, hogy az üzletszerűség megállapításának hiánya önmagában még nem eredményez felülvizsgálati okot. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati oknak ugyanis kettős feltétele van: a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a Btk. más szabályának megsértése mellett szükséges az is, hogy a törvénysértés törvénysértő büntetést eredményezzen. Amennyiben a kiszabott büntetés a törvényes minősítés, illetőleg a Btk. törvénysértően alkalmazott szabályának mellőzése mellett is törvényes, úgy a felülvizsgálat kizárt. Így a IV. rendű terhelttel szemben a jogerős ítéletben kiszabott büntetés még a felülvizsgálati indítványban foglaltak helytállósága és ez alapján az üzletszerűség mint minősítő körülmény mellőzése esetén sem lenne törvénysértő.

[50] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban hivatkozott rendelkezésekre figyelemmel hivatalból vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében foglalt eljárási szabálysértéseket, és a Legfőbb Ügyészség indítványában foglaltakkal egyetértve megállapította, hogy a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt ok a Be. 605. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott okra

tekintettel, jelen ügyben fennáll. A Legfőbb Ügyészség indítványában foglaltak ténybelileg és jogilag is teljes mértékben helytállóak.

[51] A Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal támadott 2.Bf.445/2019/7. számú határozatát 2020. március 25. napján, tanácsulésen hozta meg. A másodfokú ítélet ugyanakkor azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított, túlnyomórészt megalapozott tényállás kisebb részben hiányos, illetőleg pontatlan, ezért a törvényszék a rendelkezésre álló iratok alapján a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörében eljárva, az elsőfokú bíróság tényállását kiegészítette, illetve helyesbítette. A történeti tényállást érintő helyesbítések a másodfokú ítélet 4. oldalán, valamint az 5. oldal 1. és 2. bekezdésében kerültek feltüntetésre. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék számára a Be. 593. § (3) bekezdése alapján az így kiegészített, illetve helyesbített tényállás volt az irányadó.

[52] A másodfokú ítélet meghozatalakor hatályos Be. 598. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság tanácsulésen határoz akkor is, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag az 583. § (3) bekezdés a), vagy c) pontján alapszik, és nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozta. Az ügyben a IV. rendű terhelt terhére fellebbezést nem jelentettek be, nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az erre rendelkezésre álló, jogvesztő határidőn belül – a Legfőbb Ügyészség indítványában foglalt helyes kifejtésnek megfelelően – a jogosultak nem indítványozták, így ezek alapján nyilvános ülés megtartásának kötelező oka nem volt.

[53] Ugyanakkor a Be. a tanácsulésre vonatkozó 598. §-ban nem, kizárólag a nyilvános ülésre vonatkozó 559. § (2) bekezdésében teszi lehetővé azt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlansága esetén megállapítsa a hiánytalan, illetve a helyes tényállást, feltéve, ha az az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, vagy ténybeli következtetés útján lehetséges. A Be. ugyanakkor bizonyítás lefolytatását kizárólag csak tárgyalás tartása esetén teszi lehetővé [Be. 600. § (1) bekezdés b) pont]. Ennek megfelelő módon rendelkezik a Be. 599. § (2) bekezdés a) pontjában arról, hogy a részbeni megalapozatlanság elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés útján történő kiküszöbölése nyilvános ülésen lehetséges, illetőleg szabályozza azt a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontjában, hogy a részbeni megalapozatlanságnak a felvett bizonyítás alapján történő kiküszöbölése kizárólag tárgyaláson történhet.

[54] Mindezen rendelkezések összevetéséből egyértelműen megállapítható, hogy a másodfokú tanácsulés megtartásának időpontjában a büntetőeljárás törvény alapján nem volt lehetőség arra, hogy az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölésére tanácsulésen kerüljön sor. Ezt az értelmezést igazolja az is, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020.(III. 31.) Kormányrendelet 2020. március 31. napjától kifejezetten eltérő rendelkezésként adta meg a lehetőséget arra, hogy a másodfokú bíróság az ügyet érdemben, tanácsulésen bírálhassa el. A hivatkozott rendelet 82. § (1) bekezdése szerint, ha a másodfokú bíróságnak a fellebbezés elintézésére a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést kell tartania, azonban az elbíráláshoz szükséges adatok a fellebbezéssel érintettek írásbeli nyilatkozata alapján beszerezhetők, az ehhez szükséges intézkedéseket a tanács elnöke teszi meg. A rendelet 82. § (2) bekezdése kimondja, az (1) bekezdésben meghatározott esetben, ha a beszerzett adatok alapján tárgyalás tartása nem szükséges, vagy ha a rendelkezésre álló adatok alapján az ügy tanácsulésen való elbírálásának nincs akadálya, és a vádlott, védő, ügyész vagy a fellebbező a nyilvános ülés kitűzését nem indítványozza, a másodfokú bíróság a fellebbezésről tanácsulésen dönt.

[55] Az ügyben a védelem a Be. 44. § a) pontjában írt okból és a 427. § (5) bekezdés b) pontja értelmében is kötelező volt. Amennyiben a fellebbezés tanácsülésen való elbírálásának nem volt helye, mert annak feltételei nem álltak fenn, azt úgy kell tekinteni, mintha a másodfokú bíróság nyilvános ülésen bírálta volna el az ügyet, a terhelt és a védő részvétele nélkül (BH2 016.274., BH 2014.333.).

[56] A Be. 425. § (3) bekezdése szerint a nyilvános ülésre a Be.-ben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók. A Be. 428. § (1) bekezdése szerint a terhelt jelenléte a tárgyaláson kötelező, ha a tárgyaláson való jelenlét jogáról a Be. 430. § (1) bekezdése szerint nem mondott le, vagy a bíróság kötelezi a tárgyaláson való jelenlétre. Jelen ügyben a IV. rendű terhelt a Be. 430. § (1) bekezdése szerint a tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondott, kézbesítési meghatalmazottal rendelkezett, aki a meghatalmazott védője volt, erre figyelemmel a IV. rendű terhelt jelenléte a nyilvános ülésen nem lett volna kötelező. A Be. 427. § (5) bekezdés b) pontja értelmében azonban az eljárásban a védő részvétele amiatt is kötelező volt, mert a IV. rendű terhelt a tárgyalásról való jelenlét jogáról lemondott.

[57] A Be. 434. §-a szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a tárgyaláson a védő jelenléte kötelező, ha a büntetőeljárásban a védő részvétele kötelező.

[58] Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy jelen ügyben a másodfokú bíróságnak kötelező lett volna nyilvános ülést tartani, a nyilvános ülésen pedig a IV. rendű terhelt védőjének jelenléte két okból is kötelező lett volna. Emiatt arra figyelemmel, hogy a másodfokú bíróság az ügyet nem nyilvános ülésen, hanem tanácsülésen bírálta el, a kötelező jelenlét a kötelezően megtartandó nyilvános ülésen a védő részéről nem volt biztosított. Emiatt a másodfokú bíróság olyan személy távollétében hozta meg ítéletét, akinek a jelenléte a tárgyaláson (nyilvános ülésen) kötelező lett volna.

[59] Mindezekre figyelemmel a felülvizsgálatnak a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt oka – a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra, a 44. § (1) bekezdés a) pontjára és a 427. § (5) bekezdés b) pontjára tekintettel – megállapítható.

[60] A Be. 663. § (2) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, az eljárást megszünteti és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, illetve az ügyiratokat az ügyészségnek megküldi, ha az alapügyben a bíróság a jogerős ügydöntő határozatát a 649. § (2) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott valamely eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[61] A Be. 663. § (4) bekezdés a) pontja értelmében a Kúria a másodfokú bíróságot utasítja új eljárásra, ha a felülvizsgálat oka a másodfokú bíróság eljárásában merült fel.

[62] A Be. 663. § (3) bekezdése alapján előírja, hogy a másodfokú bíróság az eljárási szabályok maradéktalan betartásával folytassa le a megismételt eljárást.

[63] **IV.** Mindezekre figyelemmel, a Kúria a Be. 650. § (1) bekezdése szerinti összetételben, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen elbírálva, a felülvizsgálati indítvánnyal támadott Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.445/2019/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[64] A Kúria a Be. 857. § (1) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett a hatályon kívül helyezett jogerős ügydöntő határozatban meghatározott bűnügyi költség esetlegesen a terhelt által befizetett összegének a terhelt részére történő visszatérítéséről a Be. 857. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel.

[65] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján fellebbezésnek, a 650. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2022. november 22.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.306/2022/13. számú végzése 2022. november 22. napján vált véglegessé.

Budapest, 2022. november 22.

Dr. Gimesi Ágnes s.k.
a tanács elnöke